

FELSŐ-ZEMPLEN

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐSÉG: Hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő: Török-utca 220 szám.	Kéziratok nem adatnak vissza. Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el. — Nyílt-tér soronkint 20 kr. — Hirdetések jutányosan számíttatnak.	ELŐFIZETESI DÍJ: Egész évre . . . . . 4 frt. Fél évre . . . . . 2 frt. Negyed évre . . . . . 1 frt. Egyes szám ára 10 kr.	KIADÓHIVATAL: Hova az előfizetések, hirdetési és nyílttéri díjak küldendők: Landesman B. könyvnyomdája.

Betegsegélyezési adó.

Silány és kuszált adórendszerünket újabb póttadóval készülnek még ziláltabbá tenni. A belügyminiszter ugyanis május hó 18-án a nyilvános betegápolási költségek fedezése tárgyában a képviselőházhoz törvényjavaslatot nyújtott be, melynek 1 §-a megállapítja, hogy „országos betegápolási alap” létesítetik és pedig a közigazgatásilag előírt egyenes államadók, földadó, házadó, keresetadó, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója, bányaadó, végre a tőkék kamatai és jövedékek után járó tőkekamat és járadékadó alapján kivetett országos betegápolási póttadóból.

Az a felfogásunk s küzdöttünk is érte, hogy betegápolás (kórházügy), nemkülönben a betegsegélyezés, feltétlenül állami feladat, melyeknek rendezése és helyes alapokon való megoldása, czélszerű irányítása és vezetése, elsőrangú kötelesség. Éppen azért a törvényjavaslatot, mint régi bűnök és visszacságok megszüntetőjét örömmel üdvözljük, a módot azonban, melylyel a kívánt czélt elérni akarják, a leghatározottabban el kell ítélnünk.

Hiába hivatkozik ezuttal a kormány arra, hogy törvényjavaslata az emberszeretet ügyet van hivatva szolgálni, a nép nem fog egyebet látni benne, mint azt, hogy új adót igyekezzenek a nyakába varni s már eddig is szinte elviselhetlen terheit fokozni. Sokkal helyesebb lett volna, ha a szükségelt 1,800.000 frtot a költségvetésbe állított volna be a belügyminiszter, mert ezáltal az újabb adó ki- és előírásnak rengeteg munkájától szabadította volna meg a közsegeket.

Hogy mégsem vitatjuk ezuttal, valjon mennyiben helyes, vagy helytelen az alap, melyen a törvényjavaslat felépült, csupán annak tulajdonítandó, hogy minden kritikán alól álló egészségügyi állapotainkban mégis fog némi javulást előidézni s hogy közigazgatásunknak 1902-ben bekövetkezendő álla-

mosítására való tekintettel, e törvény ugyanis csak ideiglenes jelleggel bír.

Rettenetes fejtelenség uralkodott eddig a betegápolási díjak behajtása körül s valószínűleg szálló igévé vált az a jóízű ráfogás, hogy ha valamikép híre megy, hogy a fővárosban, vagy egyebütt egy-egy napszámot vagy munkást baleset érte, a szegény felvidéki városok és falvak folytonosan imádkoznak, hogy valamikép az illető földijök ne legyen. De akár tréfa, akár igazság legyen ebben, a helyzetet ríktóan jellemzi. A betegápolási díjak némely városra oly tetemes terheket rónak s elintézésük annyira irka-firkával jár, hogy sokszor az egész közigazgatási ügymenetet meglasztja. Hogy némi fogalmat is alkothasson magának bárki is az eddigi állapotokról, elég azt felemlíteni, hogy pl. 2 frtnyi betegápolási díj behajtása 11.000 (tizenegyezer) ügyirat elkészítése után kerül meg — esetleg. Ha ugyanis pl. a kórházban ápolat ismeretlen illetőségű, a belügyminiszter leír az összes alispánokhoz, kérve felvilágosítást. Az alispánok leírnak az összes szolgabírákhoz, a szolgabírák pedig az összes községi jegyzőkhöz, mire az ügyiratok valóságos áradatként nőnek egész addig, a míg csak valamelyik község az ápolat illetőségét magának nem vallja. Azt hisszük, hogy ezt a pokoli zür-zavart akárki is könnyen elképzelheti magának.

A benyújtott törvényjavaslat meg fogja ugyan szüntetni e fonák és mindenkép zavaros helyzetet, de csak részben, mert ha szállítási költség is merült volna fel, azt az ápolat illetőségi helye tartozik visszatéríteni. A mint láthatjuk e részben a törvényjavaslat csak fél utig megy s nem tarthatjuk sem méltányos, sem igazságosnak, hogy a beteg kórházi ápolásával mindenkép összefüggő szállítási díj néma a létesítendő betegápolási alap terhére esik. Ez irányban tehát a módosítás csakis üdvös lenne.

Sokkal fontosabb és mélyrehatóbb a törvényjavaslatnak az a része, mely a talált, valamint a hatóságilag elhagyottaknak nyil-

vánított gyermekek felneveléséről, (3. §. d) pont) felhív a lelenctyigyről intézkedik. Ez a kérdés nemcsak valóságos a tengeri kigyó jellegűt öltötte magára. Evtizedek óta próbálgatják úgy állami, mint társadalmi uton megoldani a lelenctyérdést, a sok tanácskozás vége azonban mindig csak az, hogy nincs elegendő pénz.

Statistika alapján mutatták ki, hogy ezer és ezer gyermek pusztul el évenként s ezt az irtóztató emberáldozatot közönyösen nézte nemcsak a társadalom, hanem maga az állam is. Most végre forduló ponthoz értünk. Igaz ugyan, hogy a törvényjavaslat nem oldja meg gyökeresen ezt a kérdést, de legalább biztosítja azt, hogy a talált gyermek 7 éves koráig az állam által megtérítendő fizetés mellett nevelhető fel s nincs kitéve annak, hogy a míg illetőségi helyét kipuhatólják (a mint az jelenleg történik) lelkiismeretlen kezek közt elpusztuljon. Az alatt azután, míg a gyermek 7 éves korát betölti, illetőségi helye könnyebben kipuhatólható s ekkor a törvényjavaslat értelmében a további gondozás az illető községet terheli.

A lelenctygynek illetén való megoldása azonban nem lehet végleges. Szükségesnek tartanók, ha a törvényjavaslat kibővítettnek olyképen, hogy az országos betegápolási alaptól évenként netán fennmaradt felesleg egy része lelenctyházak alapítására lenne fordítandó. Ugyancsak a felesleg maradványból lehetne tébolydák, vakok s egyéb testi hiányban szenvedők részére intézetek felállítani, melyeknek alapítási költségeihez a törvényjavaslat 15. §-a értelmében támadó felesleg egy részét is fel lehetne használni.

Mindent összevetve, a betegápolási költségek fedezéséről szóló törvényjavaslatot mi nagyon fontos és fenálló egészségügyi viszonyaink között üdvös kezdeményezésnek tartjuk, lényeges elhatározó befolyásuk lehet azonban ez ügy kifejlődésére azoknak a rendeleteknek az irányja és intézkedése, melyeket a javaslat értelmében a végrehajtásra néve a miniszter bocsáthat ki.

TÁRCZA.

Szemelvények.

Háládatlan valami kérem ez a tárczairás mesterség. Tessék elhinni, valahányszor hozzáfogok egyhez, végig borzong a hideg a hátamon.

No, de Isten neki, ha egyszer a nyilvánosság elő lépünk, legyünk vértézve a guny és irigység nyilai ellen. Mert ugyanis megvagon az valahol írva: „Az egyik fölveri a port s a másiknak szemébe repül” . . . Ebből következtetem, hogy „valakinek” mindig prüszkölni kell, ha fölverik a port. Már pedig én nem akarok nagy port verni, avagy valakin a port elverni, (daczára, hogy sokan megérdemelnék) vagy a világ szemébe port hinteni — világért sem! . . . Csak tollamat sétáltatom meg egy kissé — csupa szokásból, szórakozásból és emberi gyarlóságából.

Tehát lezajlott az oly sokáig készülődött hangverseny is és mint mindennek a világon, ennek is vége. Tul vagyunk rajta és elmúltak vele az izgatótságot, aziket egy ilyen nagyobb szabású mulatság szokott előidézni a keces, barna froufrous és szöke, ezakkos fejceskék között. A kettéria pihen egy újabb mulatság és egy kis gavallér (a ki „kegyvesztett” lett) így sóhajtja fel:

„Mi a női hűség? Ma igen, holnap — talán holnapután: nem! . . .”

Szóval — mánakul lezuhattak a redők és szöke-barna frou-frounak se híre, se hamva egy újabb mulatságig.

No, de majd előtűnnek ismét legközelebb egy mulatságon.

Az ám! Csakhogy ott is lehet, — valószínűleg ugy is lesz, mert divatba jött — jobban, mint valaha — tüntetőleg ignorálni . . . Szinte mosolygásra készítő jelenet, hogy mint vonul, torlódik egymás mellett le s fel a tömeg, ki ki magát érzi legtekintélyesebbnek s szörja a lenező, (még azok iránt is, kikkel különben otthon a legjobb barátságban él) esetleg kegyes pillantásokat. Eszünkbe juthat ilyenkor, hogy a vetésben is az a kalász tartja fel a fejét legmagasabban — a melyik legüresebb . . .

Sokkal udvariatlanabb volt egy szomszédom, aki a Barnai nagytermét „ketrecznek” nevezte el, a hol — szerinte — néhány galamb között pávák sleppelnek, libák gágnak és gyöngytyukok sékoltognak . . . Meglehet, hogy igen erős hasonlat-tal élt, de hogy magam is láttam egy pár libácskát, pávácskát, — no meg gyöngytyukot — az is áll. A nagyobb rész — epe nélküli galamb volt — persze! . . . S vigasztalják magukat azzal kedves

olvasók, hogy önök — kevés kivétellel — mind ezekhez tartoznak; — mindenesetre! . . .

Máskülönben békességben lennénk, (majdnem olyan békességben, mint a békésiek), legfeljebb egy pár hölgyike tóri magát, mivel hogy *kevésből* nem jut *mindenkinek*.

Maxs! Nixs!

Egy érdekes párbeszédet is hallottam ugy hajnalban, a mint egy család hazafelé igyekezett a hangversenyéről. Megjegyzem, hogy ezt a párbeszédet *véletlenül* sikerült ellesnem.

— Nem bánom apám — szolt a csinos leány — de inkább soha sem buvok ki a házból többet . . . Nem látad, hogy a *fogkefe* gyárosnéhez senki sem szoltott egy árva szót sem egész este. . . S miért? . . . Mert nem henczeg, nem ad oszonákat, nem varrat új fazont minden évadban és azért *közönséges*. Bezzeg X.-nélől mindenki tudja miféle népség volt, de mert tudják, mi a sikk, mi az elegáns, adnak jegeskávét, ezüsttel szervírozott oszonákat és sleppes ruhában adják vissza a viziteket, azokkal mindenki jól van . . .

— De azért a *hátuk megett* ki is nevelik őket . . .

— Mit bánják azt ök! . . . *Kit* nem nevelnek ma le a háta megett? *Mindenkit* . . . Én sem bánom, ha le nevetnek is, de muszáj nekünk is

Az évvizsgák.

— Egy elismert orvosi tekintély tollából. —

A pedagógusok a czopf rendszerének igazán megtántoríthatatlan hívei. Mivel két-, vagy nem tudom hány száz évvel ezelőtt a ráncos homlokú barátságatlanul néző, okulású tanúgyapuzók nagy bölcsen kimondták, hogy a hat éves gyermekétől kezdve minden elemi és középiskolai diáknak évvizgát kell tenni, azért ma is, több száz évvel a megdönthetetlen axióma elhangzása után, ennek az elmés rendszernek fönt kell maradnia. Mit törődnek a tanúgyapuzók a világtól elmaradt emberei azzal, hogy azóta egész más a tananyag, más az ember anyag és úgy a régi szisztéma semmi haszonnal nem jár, sőt hogy ez egy kis gyermekekre, mint a serdülő ifjúságra mérhetően károsak? Az évvizgát továbbra is teljes szigorúsággal kell megtartani, mert ennek a rendszernek előnyös voltát már az őskorú pedagógusok kimondták. Ez az ő megváltozhatatlan meggyőződésük.

Mi ebbe a rendszerbe belenyugodni sehogys tudunk. Mert valóban elszomorító jelenség, hogy ez a czopfos rendelkezés mennyire degenerálja úgy testileg, mint lelkileg a jövő nemzedéket.

Nézzük csak meg közelebbről az iskolás diákokat. Elemi iskolába jár 6—10 esetleg 6—12 éves gyermek. Erős szellemi munkát kell neki elvégeznie, hogy az elemi osztályok nagy tananyagával sikeresen megbirkózhassék. Tanul egész nap, magol este, csak hogy sikeres lehessen a munkája. Testének gondozására alig fordíthat 1—2 órát. De mindegy. Szépen megy a munka 7—8 hónapon át. A gyermek agyveleje azonban egy május felé kifáradni kezd. A sok ülés az iskola fülledt levegője, a mozgás hiánya sápadtá, vértelenné és erőtlenné teszi. A gyermek bágyadt, ideges lesz. Ily elözmények után következnek el a május hónap. Most már volna a gyermeknek alkalma arra, hogy fáradt testét és bágyadt idegétet künn a zöld réten, az ozonos szabad levegőben felfrissítse, de nincs rá ideje. Egyszerűen azért nincs, mert jönnek az évvizgák, amikor pedig bágyadt ideg-zeteivel hatványozottan dolgozni, magolni kénytelen.

Szakasztott ilyenek a viszonyok a középiskolákban, sőt tán rosszabbak is. Itt is óriási a tananyag. A gimnazista vagy realista kénytelen egész nap a szobában ülni, ha sikeresen akarja megállni helyét. Magol ő is hónapokon át és május felé szintén bágyadtá válik úgy testileg, mint lelkileg. De hiába, jönnek az évvizgák és most még jobban meg kell az agyvelejét erőltetni, mint valaha, mert különben az évvizgán irgalmatlanul elbukik. Ez pedig a középiskolai diákra nézve nagy szerencsétlenség, sokszor életkérdés.

Szóval a mostani rendszer mellett a diáknak munkájában kifáradt ideg-zeteivel többet kell dolgoznia, mint kipihent lelkével, mert az évvizgán dől el a sorsa.

Nem látják-e a pedagógusok ennek a rend-

esilogni apám; hívjunk össze nagy oszonnára vendégeket, hozass desszertet és drága borokat, rendelj nekem Budapestről két vizitáló ruhát és engem is éppen úgy fognak körülvenni és szívesen látni mindenütt, mint X.-né, a kiről pedig mindenki tudja, hogy . . .

Mosolyogva haladtam tovább, hát csakugyan így vagyunk? . . . És ez a: „fin de siècle!“ Gondoltam persze erre valamit, de esitt! . . . hiszen tanácsosabb mindig azt gondolni, a mit az ember mond, mint azt mondani el a mit az ember gondol! . . .

Tudják kérem miben áll a társasélet művésze? — hogy tudjon az ember a *sántikkal* lépést tartani! . . .

De mit is philosophiálok itt, hiszen Cherbuliez szerint a philosophia jó nagyon *mindenre*, de nem elég *semmire*.

A modern társasélet félszégeit úgy sem köszörülhetjük le egy pár próbával . . . elefánt ellen — hangya . . .

Ma úgy állunk, hogy a kinek *sikere* van, annak *mindig igaza* van, de a kinek *igaza* van, *nincs mindig sikere!*

Sajnos! . . .

szernek a tarthatatlanságát? Nem látják-e abszurdumnak, hogy a bágyadt, fáradt testű és lelkű fiatalsággal többet dolgoztatnak, mint a kipihent egészséges gyermekkel? Nem tudják-e ezt jó magukról, hogy kifáradt agyvelejük mily nehezen képes valamit produkálni? pedig ők már teljesen kifejlettek. A gyermekek agyveleje ellenben tudvalevőleg még fejlődésben van. Tehát ők a fiatal, könnyen sebezhető agyvelőtől többet várnak, mint a fiatal edzett idegrendszerétől.

Az évvizgák vizsgákra nincs szükség sem az elemi sem a közép iskolában. Az a tanító vagy tanár, a ki a fiatalsággal együtt tölt egy egész évet, nagyon jól ismeri minden egyes tanítványa tehetőségét, szorgalmát és haladottságát. Nyugodt lélekkel rábizhatjuk a klaszifikálást. Keresztül eresztí ő szívesen a diákokat ha tud és elbuktatja, ha jó klaszifikációra érdemtelen. Azt azonban nem értjük meg sehogys, hogy mire valók az évvizgák, mely igen sok iskolában csak forma? Ha nem biznak a tanítóban, látogassák meg éven át többször az iskolát az győződjének meg a tanító működéséről, hiszen a rövid évvizgá vizsga úgy sem mutat hű képet az egész évi munkálkodásról. Ebből a fiatalságra csak kár háramlik, mert a czél-szerűtlen munkában úgy testileg mint lelkileg el-satnyul.

Közgyűlés után.

A zempléni megyei községi és körjegyzők egyesülete f. hó 20-án városunkban megtartotta előreljelt évi rendes közgyűlését.

Mielőtt a közgyűlés lefolyásáról röviden beszámolnánk, meg kell emlékeznünk azon indolenciáról, a melylyel ezen derék testület tagjai a saját ügyeik iránt viselkednek. Mert valóban egybenek, mint indolenciának nem lehet nevezni azt, hogy egy évi rendes közgyűlésre összesen 20—22 jegyző jön el. Sikeres eredményt elérni ilyen körülmények között, szírintünk, nem lehet és az összejövetel leginkább csak arra jó, hogy a jegyzők egymást viszont láthatják.

A közgyűlés különben a következőleg folyt le: Fodor Jenő (Sárospatak) elnök üdvözölte a megjelenteket és indítványozta, hogy a közgyűlés vezetésére a járás főszolgabírája Füzesséry Tamás kéreessék fel, mely indítvány elfogadattván, a főszolgabíró küldöttségileg meghívották; megjelenését élénk éljenzéssel fogadták és miután a jegyző-egylet elnöke őt üdvözölte, a közgyűlést megnyitották nyilvánította.

Napirend előtt Illésházy Endre mádi jegyző kérdést intézett az iránt, hogy a jegyzői árvalház pénztárába be nem folyt jövedelmek hol kezelteknek; továbbá pedig kérdést intézett az iránt is, hogy az árvalház javára eszközölt gyűjtésre nézve kibocsátott gyűjtőlevelek beérkeztek-e?

Elnök válaszolt, melynek értelmében és Haraszthy Vince megjegyzése folytán elhatározott, hogy a volt elnökségtől a nála maradt értékek és gyűjtőlevelek beküldessenek s a jövő közgyűlésére jelentés teendő.

Az elnöki jelentés tudomásul vétetett. — A pénztári jelentésre határozott, hogy az 1897. évi számadás az 1898. évi költségvetéssel együtt elfogadattik, a tagsági díjak behajtása iránti intézkedéssel az elnökség megbízott. — Sárospatak város köszönete tudomásul vétetett. — A vidéki hírlapírók egyesülete részére adandó segély fölött határozott, hogy az egylet pénzhíánya miatt mit sem adhat, de a központi egylet közgyűlésén indítványt teendő, hogy a vidéki hírlapírók egyletébe minden megyei jegyzői egylet alapítótágnál lépjen be. — Gyűjtő perselyek elhelyezésére vonatkozó indítvány elfogadott, de nem az árvalház, hanem a megyei jegyzőegylet nyugdíjalapja javára lesznek azok elhelyezve. — A hadmentességi díj leszállítására vonatkozó határozati javaslat elfogadott. — A jegyzők 4 heti szabadságára, az örökösödési ügyekre, a jegyzői körökre vonatkozó határozati javaslatok elfogadottak, illetőleg a jegyzői egylet azoknak új alapra leendő helyezéséhez hozzájárul.

A jegyzői nyugdíj ügy tárgyalásánál érdekes felszólalás történt Illésházy Endre mádi jegyző részéről, a ki megmutatta, hogy tud és mer a felettes hatóságokkal szemben is önállóan gondolkodni és cselekedni. Érdekes és hosszabb beszédben esetele a nyugdíj ügyben folytatott alattomos munkálkodását holmi apró emberkének, a kiknek rosszakaratu intrikái folytán húzódik évről-évre ennek a fontos ügynek a rendezése. Ennek a felszólalásnak az lett az eredménye, hogy a nyugdíjügy megvizsgálására egy bizottság küldetett ki, melynek elnöke Stépan Gábor, tagjai pedig Dr. Ferenczy Elek, Illésházy Endre, Kula István, Hubay Kálmán és Fodor Jenő lettek. — Az országos jegyzői gyűlésre kiküldetett Fodor Jenő egyleti elnök és Hubay Kálmán főjegyző.

Következett a tárgysorozat utolsó pontja, a tisztújítás. Megválasztottak: elnökökké: Fodor Jenő

(Sárospatak), alelnökké: Kolonay Tamás (Bánóc) és Kula István (Udva), főjegyzővé: Hubay Kálmán (Tarczal), aljegyzővé: Jászay Pál (Magyaszó), és pénztárossá: Rácz János (Töke-Terebes.)

A közgyűlés után a Barnai vendéglőben fényes társasébd volt, a hol a jegyzőkön kívül mintegy husz meghívott vendég vett részt. Az intelligens társasághoz méltó szép felköszöntők tartattak Fodor Jenő, Illésházy Endre, Füzesséry Tamás, Dr. Ferenczy Elek, Sulyovszky István és mások által. A multság késő estig tartott.

Vegyes hírek.

— **A hangverseny.** Az ungvári dalárda által e hó 18-án rendezett hangverseny rényesen sikerült. A nagy terem zsufoláig megtelt és a szemlélő csak azon csodálkozott, hogy honnét jött össze az a gyönyörű és nagy hölgykoszoru. A dalárda bebizonyította, hogy méltó ma is régi jó hírnevéhez, mert az általa előadott nehéz darabokat gyönyörűen és teljes praecizitással adta elő. Ki is jutott a derék dalárdistáknak a viharos tapsból, mire ők azzal feleltek, hogy több darabot megismételtek. Az est egyik fénypontját képezte a művészi zongorajátékról általánosan ismert kedves és szeretetreméltó Walkovszki Béláné és tanítványa, a bájos kis Bartus Elza által négykézre előadott Liszt-„Rapsodia“, kik remek csokrokkal lepettek meg. Igen jól mulatott a közönség a Füzesséry Dezső által összeállított és előadott monológon is, valamint a Pajkossy Kornélia szabatos zongorajátéka — ki szintén kapott gyönyörű csokrot — találkozott a közönség tetszésével egy anynyira, hogy a felhangzó tapsviharnak engedve, kénytelen volt a szép kisasszony egy gyorspolkát eljátszani. — A hangverseny után táncz következett, de az már nem mondható oly sikerültnek, mert rendkívül sokan voltak és tánczolni alig lehetett.

— **Az évvizgák.** Tegnap befejeződtek a helybeli állami elemi iskolában az évvizgálatok. A vizgálatokról bővebben mit sem tudunk írni, mert hiszen — azt tudjuk, hogy nagyon jó tantestületünk van és lelkiismeretesen igyekszik megfelelni kötelességének — de valóban mi sem tudjuk belátni ezeknek az ugynevezett évvizgálatoknak a szükségességét, mert hiszen abból a két, legfeljebb három rövidke kérdésből mik a tanulóhoz intézettek, nem lehet meggyőződni arról, hogy milyen képességgel bír és hogy miképp tanul. — Itt említjük meg, hogy az évvizgá ünnepe f. hó 29-én lesz a szokott helyen és módon.

— **Felmentés.** A belügyminiszter Tóth Árpád helybeli városi jegyzőt a helyettes anyakönyvvezetői állástól fölmentette.

— **Vakmerő lopás.** Töke-Terebesen vakmerő lopás történt f. hó 11-én éjjel. Gelb József pékmester és vegyeskereskedő családjával a napimunka után nyugodtan tért aludni s úgy éjjel után Gelb neje mély álmából felébredve, úgy vette észre, hogy az ablak felől hűvös szellő árad feléje s a mint a mélyen lehuzott lámpát felszófolta, rémülve vette észre, hogy az ablak belső és külső táblája teljesen nyitva van; azonnal fellármázta alvó férjét s két nagy gyermekét s az így felrémített család szomorú felfedezéseket tett a szobában. Az öreg Gelb, ki csak úgy nyulmódra ébren szokott aludni, ez egyszer nem vette észre a feltört ablakok zörejét s hogy feje alól a vánkosok közé rejtett kulcsokat kilopta az ügyeskező tolvaj, a melyeknek segítségével a máskor üveg és porcellán terhétől ingadozó talajon esőörömpőlő szekerekből neszelelenti tünt el mintegy háromezerkilencszáz forint készpénz, ékszerek és ezüstneműek. A szerencsés és mondjuk ügyes tolvaj, az üres tárczát, egy nagy botot és egy az ablak közön befelé lépő lányomot hagyott maga után. A tolvajlás esete annál is feltűnőbb, mivel a pékműhelyben egész éjjel sütöttek és két cseléd az udvaron aludt s mindezek daczára senki egy neszt sem hallott.

A főszolgabíróról hivatal katonai ügyosztályát 3 napon át megvizsgálta Dr. Orlay Antal miniszteri titkár és mindent a legnagyobb rendben talált. Ki is fejezte teljes megelégedését Pap Gyulának, mint a katonai ügyek vezetőjének.

— **Esküvő.** Előkelő esküvő volt f. hó 21-én városunkban. Löffler Noa kereskedő leányát vette nőül Grosz Miksa ungvári kereskedő. Az esküvő után a „Csillag“-szállóban gyűlt össze a násznép, hol másnap reggelig tartott a kedélyes multság.

— **A vinnai vérvád.** Most meg már Vinnán akartak a zsidók megölni egy keresztény leányt, amit az ottani csendőrség állítja. Sietett letartóztatni a metszőt és egy bóchert, kik három napig voltak lecsukva és a vinnai derék csendőrvadállat — mint a megkínzottak beszélük — azzal a kedélyeskedéssel akarta beismerő vallomásra bírni őket, hogy a többek között harapófóggal addig szorongatta azoknak ujjait, míg a vér a körmök alól ki nem fröcsesent. Mindeme baromi eljárás azonban nem vezetett eredményre, mert kiderült, hogy semmi alappal sem bírt a hajszja és senkinek sem volt eszeágában az, hogy valakit meggyilkoljon, daczára, hogy a vinnai plebános is erősen állította, — mint mondják — hogy a zsidóknak igen is van szükségük a keresztény vérré. A megkínzott két ember azonnal orvosi látelést vétetett fel és megtette a feljelentést a csendőrség ellen.

— **A jegyzőkörök szaporítása.** Mint halljuk, még a folyó évben szaporítva lesz a nagymihályi járásbeli körjegyzőségek száma hárommal. Az új körjegyzői székhelyek Sztarán, Pazdicson és Abarán helyzetnek el.

— **Tűz a vidéken.** Folyó hó 10. és 11-ke közötti éjjelen ismét tűz támadt Ubrezs községben. E tavaazon már háromszor borultak lángba e virágzó község épületei. Még el sem felejtették a község szorgalmas és becsületes lakosai a két nagy tűzvész izgalmaiktól és rémes eseteit, már ismét kigyúlt a községben egy nagy csűr, mely a legnagyobb és legönfeláldozóbb oltás daczára hamuvá égett. Hogy a most keletkezett tűz kíméletlen lángjai tovább nem terjedtek, az ottani körjegyző és a tanítók erélyes föllépésnek és a lakosok gyors munkájának köszönhető. A kár így is 5—6000 forintra rug. Ugy látszik, hogy Ubrezs község épületeit valaki buszoból gyújtogatja. Eddig azonban a legerélyesebb nyomozás mellett sem lehetett a gonosz gyújtogatót elfogni.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Az önszegélyző egyesület f. hó 29-én d. u. pont 2 órakor az iskola tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart.

— **Ptszkos udvarok.** Nem is kell nagyon keresni az ilyeneket városunkban, csak egyszerűen át kell azokon menni és mindjárt meggyőződést szerezhet bárki is magának a felől, hogy e tekintetben valóságos ázsiai állapotok uralkodnak nálunk. Szédítő bizt terjed szét az udvarokon és nincs senki, a ki ezen a közegészségügyre oly károsan ható rendtelenségen segítsen. Azért mondjuk, hogy nincs senki, mert — a mint értesülünk — az előjáróság tett ugyan jelentést párszor a szolgabírósnál némely ptszkos udvar tulajdonosának a megbüntetésé iránt, de ott mit sem tettek és az előjárósági jelentést figyelembe sem vették. Pedig ugy tudjuk, hogy a képviselőtestületnek van közegészségügyi szakosztálya is, talán ez tehetne valamit e tekintetben, hiszen ugy is kevés nagyon a dolga.

— **Tűz.** F. hó 17-én este tíz órakor Abarán Tamók János csüre kigyúlt s kevés idő alatt teljesen leégett. A tűz keletkezésének oka valószínűleg gyújtogatás. Szerencse, hogy szélesend volt s a szomszédos szalmás épületeket sikerült megmenteni.

— **Placsi hír.** Mint értesülünk, multkori fölszólalásunknak meg van az eredménye, mivel a fűszolgabírótság szigorú rendeletet adott ki a rendőrségnek a piacon előforduló visszaélések megszüntetése tekintetében. Ezen rendelet folytán az előjáróság akként intézkedett, hogy a kofák visszaéléseit magán emberekkel figyelteti meg, a kik aztán ott nyomban értesítik a rendőrséget.

— **A gazdák figyelmébe.** Lasztomér községben a lovak között a takonykór ujjabban nagymérvben pusztít. Így a mai napon Markovics Eliás bérlőnek egyszerre 10 lovat kellett leszurni.

— **Az iparosok** egy része által beadott felebbezés folytán a vármegye megsemmisítette az ipartestület kebelében alakult betegsegélyző pénztár alakuló közgyűlés összes határozatait.

— **Uj vasut megnyitása.** Stépán Gábor nagybirtokos és Szaladek Károly mérnök kérvényt adtak be a közlekedésügyi miniszterhez egy Ujhelytől kiinduló és Czéke, Jesztreb, Nézpest, Petrik, Málca, Hegyi, Kis-Ráska, Nagy-Csebb, Füzessér, Lasztomér községeket és a helybeli uradalmi műmalmot érintő és a nagymihályi vasuti

állomásig vezetendő helyi érdekű vasut előmunkálatainak engedélyezése iránt. Alkalmilag foglalkozni fogunk e fontos kérdéssel.

— **Az elvált nő eltartása.** A m. kir. kuria, mint felülvizsgálati bíróság egy válópörben a következő elvi határozatot hozta: A férj külön élő nejt csak akkor köteles külön eltartásban részesíteni, ha a külön élésre a férj vétkeessége szolgáltatott okot. E vétség következik nemcsak a férj türhetlen magavisletéből, hanem abból is, ha ez nejének a közös háztartásba való visszafogadását alapos ok nélkül megtagadja.

— **Bucsuestély.** A távozó Seyfried József kir. törvényszéki elnök tiszteletére f. hó 25-én Ujhelyben a Bock-féle szállodában bucsuestély rendeztetik.

— **A legkedvesebb mulatság.** Ma reggel mindazok, kik örülni tudnak az ártatlan gyermekek multságának, boszankodva keltek fel, mert a hajnali órákban zuhogó eső volt és az kétségessé tette az iskolás gyermekek által epedve várt majális megtartását. A tanestület már tegnap megtett minden előkészületet a mai multságához és ma reggel kedvetlenül gyűlt össze az iskolánál, látva az idő kedvezőtlen voltát. Természetesen a kis honfiak és honleányok ostromolták tanítóikat azon kérdéssel, hogy meg lesz-e tartva a majális és a hogy tapasztalták a kicsikék izgatottságát, megszánták őket és elhatározták, hogy ha nem esik, ugy 10 órakor kivonulnak a vörösházhoz. Odafent is megszánták őket, és bár kétségs az idő, nem esett. Minden tanító és tanítónő felállította az ő századát és zászlókat lobogtatva, egy csapatba álltak és zeneszó kísérettel, éljenzve indultak az iskola udvaráról, nem törődve a sárral, mert el voltak telve igaz boldogsággal és ilyenkor ők nem ismernek leküzdhetetlen akadályt. A kicsikékhez csatlakoztak a felnőttek és kísérték őket, örömmel. — Hogy nem fog-e még ma esni, ki tudná előre megmondani? — Mi és tudjuk, velünk együtt igen sokan kívánják, hogy ne zavarja meg semmi ezt a mai és legkedvesebb multságot.

— **Idegen utónevek anyakönyvezése.** A m. kir. belügyminiszter egyetértve az igazságügyminiszterrel 49893/1898. sz. alatt a következőket rendelte el: Minthogy az 1894. évi XXXIII. t. cz. 28. §. általánosságban akként rendelkezik, hogy állami anyakönyvek az állam nyelvén vezetnek, ennél fogva azokat az utóneveket, a melyek a magyar nyelvben is előfordulnak, a házassági és halotti anyakönyvbe is magyar nyelven kell bejegyezni, habár az illető házasságok és elhunytak utónevei a felekezeti anyakönyvben esetleg idegen nyelven vannak is bejegyezve. A személyazonosságra nézve támadható zavarok elkerülése végett megengedhető azonban ily esetben is, hogy mint ezt a születési anyakönyvekre nézve az 1895. évi 86225. sz. alatt kelt rendelet kimondta, a házasságok, azaz a bejelentő kívánságára, a magyarul bejegyzett utónév után, az utónév zárjelben az illető nemzetiség nyelvén is bejegyeztessek.

— **Uj okmánybélyegek.** A magyar korona országainak területén az 1891. április havától forgalomban lévő magyar okmánybélyegek helyett a f. évi július hó 1-től kezdve koronáértékre szóló új bélyegjegyeket bocsátanak forgalomba. A mostani bélyegek aug. 31-ig még árusíthatók, azontul érvényességüket veszítik és nem használhatók.

— **Az új ezüstpénz.** A Körmöcbányán levő állami pénzverdben már elkészültek az előmunkálatokkal az öt-koronás ezüst pénzek veretésére. Az új öt-koronás pénzdarabok nagysága meg fog egyezni a régi, két forintot érő, ugynevezett újtalérok alakjával, ötvény-keveréke 99 rész ezüstpénzből és egy rész veres részből fog állani. Az új öt-koronás pénzdarabok már a folyó esztendőben kerülnek forgalomba.

— **Ezer gazdasági könyvtár.** Gazdakörökben bizonyára örömmel fogják üdvözölni azt a hírt, mely szerint a földmívelésügyi miniszter a mezőgazdasági köröknek 100—100 mütből álló szakkönyvtárt állít föl és pedig még az év folyamán 1000 ilyen gazdasági szakkönyvtárt létesítenek.

— **Magyarország közigazgatása.** Az ezredéves kiállítás alkalmából Matlekovics Sándor kilenc vaskos kötetre terjedő jelentést szerkesztett, a mely most jelent meg. A jelentés szerkesztője

összehasonlítja a multat a jelenléllel azért, hogy felelet adhasson arra a kérdésre, mennyire haladtunk s milyen helyet foglalunk el a művelt nemzetek között? Vázolja a fejlődés menetét 1848 óta, de főleg arra terjeszkedik ki, mint álltunk 1867-ben s mennyire haladtunk máig. Kezdvé a népesedéssel kimutatja, hogy szaporodásunk elég kedvező. A népoktatás terén sok történt. 1869-ben volt 13.789 népiskolánk, az 1896-iki évben 16.884. 1870-ben iskolába járt 1.152 ezer gyermek, 1896-ban 2.333 ezer. A középiskolák tanulói száma 1867 és 96 között 36.569-ről 55.367-re szaporodott. A mezőgazdasági termelés egészben véve nagyban emelkedett. A bor termelés azonban igen leszállott s míg értékét 1885-ben 62.9 millió forintra becsülték, 1892-ben leszállott 16 millióra; több azonban emelkedett. Számszerűleg véve, keveset haladt az állattenyésztés. A fejlődés az iparban és kereskedelemben nagyobb, mint a mezőgazdasági terén. Az iparosok száma aránylag sokkal erősebben gyarapszik, mint az egész népességé. 1863-ban 147 főmunka volt, 1895-ben 1723-at számítottak össze. Emelkedett a cukor- és szeszgyárak termelése, fokozódott a sörgyártás. Nagy a fejlődés a közlekedő eszközök terén. A posta 1868-ban 1.337 hivatalot tartott fenn, 1895-ben 4.557-et. Az ipar fejlődésének egyik alapföltete a község-fogyasztás 7 millió q-ról (1868) 56.8 millió q-re szökken (1895.) Az emelkedő vagyonságot s a szaporodó igényeket a kincstár sietett megadóztatni. 1871—5-ben a dohányfogyasztás értéke 22 millió frt volt, 1896-ban pedig 48.8 millió. A szaporodás fejenként 1.24 kr. A takarékbetétek kitétek 1876-ban 72.6 millió frt s ez az összeg a millenárius évig 707 millió frtra szaporodott. Mindezekből könnyen lehetne azt a következtetést levonni, hogy haladásunk nagy, szinte esodálatos. Ha azonban a dolgok mélyébe tekintünk, főleg pedig ha magunkat a külföldi haladó államokkal összemérjük, be kell látnunk, hogy föltétlen elragadtatásra nincs okunk. A haladásnak meg vannak árnyékos oldalai. Utal ezekre Matlekovics is, a midőn kiemeli az állami adóságok s a földbirtok terheinek szaporodását. Barátja ugyan bizonyos határig az állami beavatkozásnak, de mégis szörnnyüködve mutat rá a magyar bürokrácia túltengetésére. 1894-ben csak a miniszteriumokban nem kevesebb, mint 782.300 iktatvány fordult meg, a szaporodás 1868 óta 246 százalék. Az alsó hatóságok ügyforgalmát nincs ki össze számitaná. Bürokrata nemzet lettünk. Minden felől követelik, hogy az állam elvégezze még azokat a teendőket is, melyek a társadalomra és az egyénre várnak. Az állapotok ilyen alakulása után bajos azt állítani, hogy sokat haladtunk.

— **A fővárosba utazó** t. olvasóink figyelmébe ajánljuk *Kövesi* előkelő nagyéttermét (VII. Erzsébet körút 27), hol kiváló ételek, italok és a legelőzékenyebb kiszolgálás biztosítja a vendégek teljes megelégedését. Ezenkívül esténként szabad bemenet mellett *Strauss* híres bécsi zenekara játszik ami *Kövesi* nagy áldozatkésztségét tanúsítja.

Felelős szerkesztő: **Gál Vilmos.**

Kiadó-tulajdonos: **Landesman B.**

HIRDETÉSEK.

A magyar kir. szab. OSZTÁLYSORSJÁTÉK SORSJEGYEI kaphatók
GLÜCK MÓR
elárusítónál Nagy-Mihályon.

Ugyanott

„SALZER“ és „REGENT“
kerékpárok

előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

! Ujdonság ! ! Ujdonság !

Saját arckép

mint levélbélyeg

minden visit- v. cabinet-fénykép után.

25 darab ára 1 frt 25 kr

Megrendelhető Landesman B. könyv- és papírkereskedésében Nagy-Mihályon.

BARNAI ANDOR

a „K o s“-hoz ozimzett szállodája

Sztray gróf kastélya átellenében

Nagy-Mihályon.

Ajánlja kitűnő minőségű valódi hamisítatlan, az 1893. évi XXXIII. törvényezikk értelmében kezelt

asztali és csemegeborait

utczai kimérésben mérsékelt árban.

Kitűnő minőségű asztali bor 1 liter

Feszt-féle *Vinnai gyöngy* 1.00.

Hegyaljai szamorodni 1.50.

889-iki **gyógybor** 2.00

Az orvos urak b. figyelmébe!

Tokaji asszú **gyógybor** 1 liter 3.00

legf. " " " 4.00

Ménesi veres asszú " " " 5.00

Szirmiai régi szilvórium " " " 1.50

A borok árai nagyobb mennyiség vételénél egyezségeleg olcsóbbak.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy üzletemben **állandóan friss csapolású kőbányai ser, villás reggeli és friss kassai virstli kapható.**

Ebéd, vacsora, hideg és meleg ételek a nap minden szakában étlap szerintí rendes árak mellett kaphatók.

Az utazó közönség szives figyelmébe ajánlom **ujjonnan renovált vendégszobáimat.**

— *Tágas istállók és kocsiszinek.* — 41

A helybeli és vidéki közönség szives tudomására hozom, hogy nálam **evőeszközök, tányérok, tálak, poharak** stb., melyek nagyobb vendéglátásokhoz szükségesek, mérsékelt díjazásért **kölcsön** adatnak.

ALHAMBRA

Finom levélpapír és boríték.

1 doboz ára 85 kr.

Kapható

Landesman B. papírüzletében

Nagy-Mihályon.

ALHAMBRA

135. vgh. sz.
1898.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi 60 t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a homonnai kir. járásbírósg 1895. évi 5818 és 6659/1895. számú végzése következtében Homicska Pál ügyvéd által képviselt Kánicz Lipót s fiaí egri bej. czég javára Géczy István ügyvéd homonnai lakos ellen 198 frt 5 kr. s jár. erejéig 1895. évi decz. hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 305 frtra becsült 2 drb lovak és löszerszám, egy bricska, 3 drb sertés és egy lengyel szánkából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a homonnai kir. jbróság V. 15/2 ex. 1898. sz. végzése folytán 73 forint 80 kr. tökékövetelés erejéig Homonnán végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközközlésére **1898. évi július hó 11-ik napjának d. u. 4 órája** határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjogyzással hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Homonnán, 1898. évi június hó 10-ik napján.

Tomory Antal.
kir. bír. végrehajtó.

423. szám
1898.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolci kir. járásbírósg 1897. évi 16032. polg. számú végzése következtében Dr. Holländer Gustav miskolci ügyvéd által képviselt „Adria” biztosító intézet miskolci vezér ügynöksége javára. Pápai Pál homonnai lakos kereskedő ellen 47 frt 19 kr. s jár. erejéig 1897. évi október hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 305 frtra becsült egy drb esikó ló és egy tehénből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a homonnai kir. jbróság V. 45/2 ex. 1898. sz. végzés folytán 47 frt 19 kr. tökékövetelés, ennek 1896. évi december hó 28. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 35 frt 67 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Homonnán alperes lakásán leendő eszközközlésére **1898. évi június hó 28-ik napjának délutáni 4 órája** határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjogyzással hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Homonnán, 1898. évi június hó 10. napján.

Tomory Antal,
kir. bírósági végrehajtó.

Tk. 1081 sz.
1898

Arverési hirdetményi kivonat.

A nagymihályi kir. jbróság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Gerber Ulrich málezai lakos végrehajtatonak Weinberger Simon falkusi lakos végrehajtást szenvedő elleni 1350 frt tökékövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék a nagymihályi kir. járásbírósg területén levő Falkus község határában fekvő a falkusi 36. sz. tjkvben A 2-sor 134. hrszám alatt foglalt és pedig a végrehajtási törvény 156. §-ának c) pontja értelmében 400 frt kikialtási árban Weinberger Simon végrehajtást szenvedő és neje Klein Fáni tulajdonául jegyzett összes ingatlanaira továbbá a falkusi 48. sz. tjkvben A 1-sor 726. hrsz. alatt foglalt ingatlanból B. 23. sorsz. alatt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósg, mint tlkvi hatóság Nagy-Mihályban 1898. évi május hó 16-án.

Bodnár, kir. albiró.

Fényképészet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **Nagy-Mihályban, selyem-utca, özv. Bika Mihályné házában,** egy

fényképészeti műtermet

nyitottam, melyben művészies kivitelű fényképek a legkisebb alakutól életnagyságuig — szinezve is — izlésesen és jutányos árszámítás mellett készülnek.

Továbbá elvállalok mindennemű fényképek, tájképek és épületek **nagyítás** is jutányosan és a legpontosabb kivitelben.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri mély tisztelettel

HERCZIK BÉLA.

B E N D Y J Á N O S

műkovács, Nagy-Mihályon

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni miszerint N.-Mihályon, egy

műkovács - műhelyt

nyitottam, melyben mindennemű e szakba vágó munkák a leggyorsabban készítettnek.

Több évi működésem hazánk nagyobb városaiban szakmámban való teljes jártaságot eredményezett számomra, s a n. é. közönség támogatása mellett azt legteljesebb mértékben érvényesíthetem is.

Raktáron tartok **kész kocskikat**, a legjobb anyagból készítve a legjutányosabb áron.

A nagyérdemű közönség szives támogatásáért esd

BENDY JÁNOS, műkovács.